

دارد
تشخیص اصالت‌شماره:

پیوست:

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

Iran Chamber of Commerce, Industries, Mines & Agriculture

باسمه تعالی

مهار تورم و رشد تولید

روسای محترم اتاق های بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی شهرستان های سراسر کشور

با سلام و احترام،

در راستای اجرای ماده ۴ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار به پیوست، گزارش ۴۳ دوره اجرای طرح شامخ کل اقتصاد به همراه گزارش نتایج ۵۵ دوره اجرای طرح شامخ صنعت در فروردین ماه ۱۴۰۲ تقدیم می شود. بر اساس نتایج این طرح در فروردین ماه، مقدار شامخ در کل اقتصاد (۴۲/۰۴) محاسبه شده است که کاهش آن تا حد زیادی مربوط به تعطیلات ابتدای سال است و در بخش صنعت، مقدار شامخ (۳۵/۶۳) گزارش شده است که مطابق انتظارات ماه قبل حاکی از رکود در فعالیتهای بخش صنعت در فروردین ماه است.

از نکات قابل توجه اینکه شاخص قیمت فروش کالاها و خدمات (۷۱/۴۴) به شدت افزایش داشته و به بیشترین مقدار خود از آبان ماه سال ۱۳۹۹ رسیده است.

دکتر محمد قاسمی

رئیس مرکز پژوهش های اتاق بازرگانی

طرح شاخص مدیران خرید

فروردین ۱۴۰۲

مرکز پژوهش‌های اتاق ایران

مرکز آمار و اطلاعات اقتصادی و پایش اصل ۴۴

۳۵/۶۳

۴۲/۰۴

شاخص صنعت - دوره پنجاه و پنجم

- ✓ شاخص مدیران خرید صنعت (تعدیل فصلی نشده) در فروردین ماه عدد ۳۵/۶۳ به دست آمده است و طی ۳۶ ماه اخیر از اردیبهشت ۹۹ کمترین مقدار و در سری ۵۵ دوره، دومین کمترین مقدار را ثبت کرده که مطابق انتظارات ماه قبل حاکی از رکود در فعالیت‌های بخش صنعت در تعطیلات فروردین ماه است.
- ✓ شاخص مقدار تولید محصولات در فروردین ماه (۲۵/۷۱)، به کمترین مقدار ۳۶ ماه گذشته از اردیبهشت ۹۹ رسیده است.
- ✓ شاخص میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی (۴۷/۰۷) با کاهش همراه بوده و طی ۱۳ دوره از فروردین سال گذشته به کمترین مقدار خود رسیده است.
- ✓ شاخص میزان صادرات کالا (۴۰/۴۱) در فروردین ماه به شدت کاهش داشته و کمترین مقدار در ۳۶ ماه گذشته از اردیبهشت ۹۹ رسیده است.
- ✓ شاخص میزان فروش محصولات در فروردین ماه (۲۲/۲۵) کاهش داشته و یکی از کمترین مقادیر خود را ثبت کرده و به کمترین مقدار ۳۶ ماه گذشته از اردیبهشت ۹۹ رسیده است.
- ✓ شاخص انتظارات تولید در ماه آینده (۷۸/۸۳) مطابق روال فروردین ماه افزایش داشته و به بیشترین مقدار خود در سری زمانی ۵۵ دوره‌ای رسیده است.

شاخص کل اقتصاد - دوره چهل و سوم

- ✓ شاخص مدیران خرید (تعدیل فصلی نشده) برای کل اقتصاد ایران در فروردین ماه عدد ۴۲/۰۴ محاسبه شده است و شاخص کل کمترین مقدار ۳ ماه گذشته از بهمن ماه ۱۴۰۱ را به ثبت رسانده است. در این ماه همه مؤلفه‌های اصلی، به غیر از سرعت انجام و تحویل سفارش میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی کمتر از ۵۰ گزارش شده‌اند. البته این میزان کاهش در شاخص در فروردین ماه تا حد زیادی مربوط به تعطیلات ابتدای سال است.
- ✓ شاخص میزان فعالیت‌های کسب و کار در فروردین ماه (۳۴/۶۰) مطابق روال هر سال کاهش داشته و به کمترین مقدار ۱۲ ماهه خود از اردیبهشت سال گذشته رسیده و چهارمین کمترین مقدار خود را طی سری ۴۳ دوره به ثبت رسانده است.
- ✓ شاخص میزان صادرات کالا و خدمات در فروردین (۴۰/۵۳) به کمترین مقدار ۱۲ ماهه اخیر از اردیبهشت سال گذشته رسیده است و چهارمین کمترین میزان خود را در سری زمانی به ثبت رسانده است.
- ✓ شاخص قیمت فروش کالاها و خدمات (۷۱/۴۴) به شدت افزایش داشته و به بیشترین مقدار طی ۳۰ ماه گذشته از آبان ۹۹ رسیده است و سومین بیشترین مقدار خود را در سری ۴۳ دوره‌ای به ثبت رسانده است.
- ✓ شاخص انتظارات در ارتباط با میزان فعالیت اقتصادی در ماه آینده (۷۵/۷۶) نشان می‌دهد که شدت افزایش انتظارات خوشبینانه برای ماه آینده به بالاترین حد خود طی ۴۳ دوره رسیده است.

شاخص مدیران خرید کل اقتصاد

شاخص PMI صنعت منطقه یورو در ماه آوریل به ۴۵/۸ (مارس ۴۷/۳) کاهش یافته است و به کمترین مقدار ۳۵ ماهه رسیده است. این درحالیست که هزینه های تولید صنعتی منطقه یورو برای دومین ماه پیاپی کاهش داشته است و بیشترین کاهش را در طی ۳ سال گذشته ثبت کرده است و با بهبود سرعت زنجیره تأمین، فشارهای تورمی کاهش یافته است. همچنین سفارشات جدید برای ۱۲ امین ماه کاهش داشته است. در ماه آوریل در حال حاضر، از میان ۸ کشور که PMI برای آنها محاسبه شده است، فقط PMI یونان (۵۲/۴) نشان دهنده رونق است و ۷ کشور دیگر عدد کمتر از ۵۰ ثبت کرده اند که کمترین مقدار آن مربوط به اتریش (۴۲/۰) بوده است.

شاخص مدیران خرید (تعدیل فصلی نشده) برای کل اقتصاد ایران در فروردین ماه عدد ۴۲/۰۴ محاسبه شده است و شاخص کل کمترین مقدار ۳ ماه گذشته از بهمن ماه ۱۴۰۱ را به ثبت رسانده است. در این ماه همه مؤلفه های اصلی، به غیر از سرعت انجام و تحویل سفارش و میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی، کمتر از ۵۰ گزارش شده اند. مطابق انتظارات ماه گذشته در فروردین ماه به دلیل تعطیلات نوروز، ماه رمضان و همچنین نابسامانی قیمتها، اکثر کسب و کارها در رکود و تعطیل بوده اند. در میان رشته فعالیت اصلی هر سه فعالیت رکود داشته اند و بخش صنعت کمترین مقدار را در مقایسه با بخش ساختمان و خدمات و کشاورزی داشته است.

➤ شاخص میزان فعالیت های کسب و کار در فروردین ماه (۳۴/۶۰) مطابق روال هر سال کاهش داشته و به کمترین مقدار ۱۲ ماهه خود از اردیبهشت سال گذشته رسیده و چهارمین کمترین مقدار خود را طی سری ۴۳ دوره به ثبت رسانده است. فعالیت ها در هر سه بخش با کاهش شاخص همراه بوده است و بخش صنعت بیشترین کاهش را در مقایسه با سایر بخش ها ثبت کرده است.

➤ شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان در فروردین ماه (۳۷/۶۵) طی ۱۲ ماه گذشته از اردیبهشت سال قبل به کمترین مقدار خود رسیده است اگرچه شدت کاهش در مقایسه با فروردین سال قبل (۲۹/۳۴) کمتر است. در این ماه بخش صنعت کمترین میزان سفارشات را داشته است.

➤ شاخص میزان صادرات کالا و خدمات در فروردین (۴۰/۵۳) به کمترین مقدار ۱۲ ماهه اخیر از اردیبهشت سال گذشته رسیده است و چهارمین کمترین میزان خود را در سری زمانی به ثبت رسانده است. بخش خدمات و کشاورزی و صنعت کمترین میزان را در این شاخص داشتند.

➤ شاخص قیمت فروش کالاها و خدمات (۷۱/۴۴) به شدت افزایش داشته و به بیشترین مقدار طی ۳۰ ماه گذشته از آبان ۹۹ رسیده است و سومین بیشترین مقدار خود را در سری ۴۳ دوره ای به ثبت رسانده است. جهش نرخ ارز طی ماه های گذشته و افزایش فزاینده فشار تورمی هزینه های تولید در چند ماه اخیر باعث شده تا قیمت های فروش با سرعت بیشتری افزایش یابد. نرخ افزایش قیمت ها در هر سه بخش شدید بوده و بخش خدمات و کشاورزی بیشترین نرخ افزایش در قیمت فروش را ثبت کرده است.

➤ شاخص میزان فروش کالاها یا خدمات در فروردین ماه (۳۴/۳۰) به شدت کاهش یافته و طی ۱۲ ماه گذشته از اردیبهشت سال گذشته کمترین مقدار خود را ثبت کرده است.

➤ شاخص انتظارات در ارتباط با میزان فعالیت اقتصادی در ماه آینده (۷۵/۷۶) نشان می دهد که شدت افزایش انتظارات خوشبینانه برای ماه آینده به بالاترین حد خود طی ۴۳ دوره رسیده است. در فروردین ماه مطابق انتظارات ماه گذشته فعالیت کسب و کارها کاهش داشته و و همزمانی آن با ماه رمضان از یک سو و نابسامانی قیمتی و عدم تخصیص ارز مورد نیاز تأمین مواد اولیه از سوی دیگر باعث شده تا اکثر شرکت ها در فروردین ماه تعطیل باشند در نتیجه انتظارات خوشبینانه نسبت به بهبود در فعالیت ها با بازگشایی کسب و کارها در اردیبهشت با شدت بیشتری در مقایسه با سال های قبل بهبود یابد.

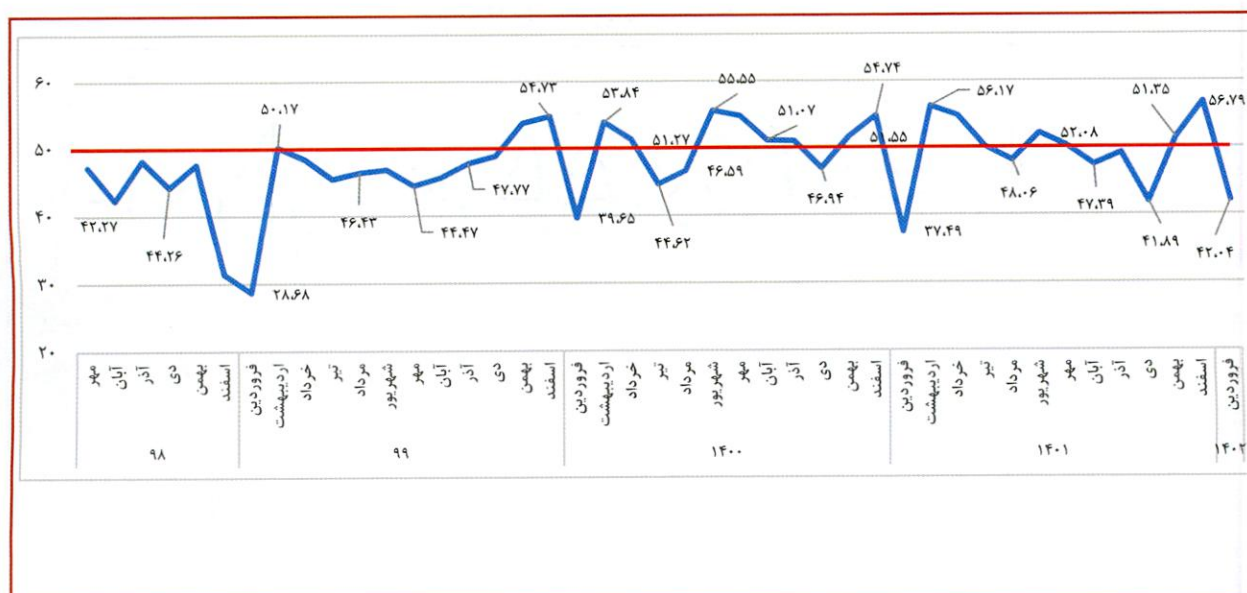
در فروردین ماه طبق روال هر سال به دلیل تعطیلات، اکثر شاخص ها با رکود همراه بودند اما در این دوره اکثر شرکت ها به دلیل شرایط نابسامان قیمتی نرخ ارز و تأمین مواد اولیه و همزمانی تعطیلان نوروز با ماه رمضان برخلاف سال های گذشته مدت

زمان بیشتری را تعطیل بوده‌اند و انتظار بهبود فعالیت‌ها در اردیبهشت با شدت بیشتری همراه بوده است. اما نااطمینانی شدید برای قیمت‌ها و تغییرات دائمی قوانین و مقررات به شدت باعث نگرانی شرکت‌ها برای برنامه‌ریزی در افق کوتاه مدت شده‌است.

جدول ۱: شاخص کل اقتصاد - شاخص مدیران خرید (PMI) فروردین ۱۴۰۲

شاخص	بهمن ۱۴۰۱	اسفند ۱۴۰۱	فروردین ۱۴۰۲
شاخص کل اقتصاد	۵۱/۳۵	۵۶/۷۹	۴۲/۰۴
میزان فعالیت‌های کسب و کار	۵۳/۴۵	۶۰/۸۱	۳۴/۶۰
میزان سفارشات جدید مشتریان	۴۹/۶۰	۵۴/۹۷	۳۷/۶۵
سرعت انجام و تحویل سفارش	۵۷/۷۲	۶۱/۴۸	۵۰/۰۳
موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری‌شده	۴۲/۲۰	۵۴/۱۴	۴۳/۱۴
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۵۱/۱۴	۵۲/۲۸	۵۱/۳۷
قیمت خرید مواد اولیه یا لوازم خریداری‌شده	۸۶/۴۹	۸۷/۶۱	۸۶/۵۴
موجودی محصول در انبار یا کارهای معوق	۴۷/۹۳	۴۵/۱۸	۴۵/۵۸
میزان صادرات کالا یا خدمات	۴۴/۵۴	۴۸/۸۱	۴۰/۵۳
قیمت محصولات تولیدشده یا خدمات ارائه‌شده	۶۱/۸۴	۶۹/۹۴	۷۱/۴۴
مصرف حامل‌های انرژی	۵۹/۶۲	۵۴/۰۲	۳۴/۳۰
میزان فروش کالاها یا خدمات	۵۷/۲۱	۶۱/۱۸	۳۴/۶۹
انتظارات در ارتباط با میزان فعالیت اقتصادی در ماه آینده	۵۵/۹۷	۳۶/۴۸	۷۵/۷۶

نمودار ۱: مقایسه شاخص کل اقتصاد

شاخص مدیران خرید در بخش صنعت

براساس داده‌های به دست آمده از بنگاه‌های بخش صنعت، شاخص مدیران خرید صنعت (تعدیل فصلی نشده) در فروردین ماه عدد ۳۵/۶۳ به دست آمده است و طی ۳۶ ماه اخیر از اردیبهشت ۹۹ کمترین مقدار و در سری ۵۵ دوره، دومین کمترین مقدار را خود را ثبت کرده که مطابق انتظارات ماه قبل حاکی از رکود در فعالیت‌های بخش صنعت در تعطیلات فروردین ماه است. در این ماه همه مؤلفه‌های اصلی کمتر از ۵۰ گزارش شده‌اند و مولفه تولید محصولات، کمترین مقدار را در میان مؤلفه‌های اصلی داشته است. همه رشته فعالیت‌های صنعتی نیز با رکود در شاخص روبرو بودند و در میان رشته فعالیت‌ها صنایع لاستیک و پلاستیک کمترین کاهش و سایر صنایع و نساجی بیشترین کاهش را داشتند.

➤ شاخص مقدار تولید محصولات بخش صنعت در فروردین ماه (۲۵/۷۱)، به کمترین مقدار ۳۶ ماه گذشته از اردیبهشت ۹۹ رسیده است. به عقیده فعالان اقتصادی شدت گرفتن نابسامانی نرخ ارز طی ماه‌های اخیر باعث شده تا شرکت‌ها در تأمین مواد اولیه و تولید مشکل داشته باشند.

➤ شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان (۳۰/۶۸) به کمترین میزان ۱۲ ماهه اخیر از اردیبهشت سال قبل رسیده است.

➤ شاخص سرعت انجام و تحویل سفارش (۴۴/۴۵) طی ۲۴ دوره از اردیبهشت ۱۴۰۰ به کمترین مقدار خود رسیده و در مجموع سومین کمترین مقدار خود را در سری ۵۵ دوره‌ای ثبت کرده است. به عقیده فعالان اقتصادی عدم تخصیص ارز از سوی بانک مرکزی ثبت سفارشات را با تأخیر روبرو کرده است.

➤ شاخص میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی (۴۷/۰۷) با کاهش همراه بوده و طی ۱۳ دوره از فروردین سال گذشته به کمترین مقدار خود رسیده است. فعالان اقتصادی از یک سو با کمبود نیروی کار ماهر به دلیل شرایط تورمی، عدم تناسب دستمزدها و مهاجرت نیروی کار روبرو هستند و از سوی دیگر بعضاً به دلیل افزایش فشار هزینه‌های تولید، تعدیل نیرو داشتند.

➤ شاخص موجودی مواد اولیه خریداری شده (۳۹/۱۹) کاهش داشته و طی ۱۲ دوره از اردیبهشت سال گذشته به کمترین مقدار خود رسیده است. نابسامانی بازار ارز و عدم تخصیص ارز توسط بانک مرکزی تولیدکنندگان را در زنجیره تأمین مواد اولیه با مشکل روبرو کرده است.

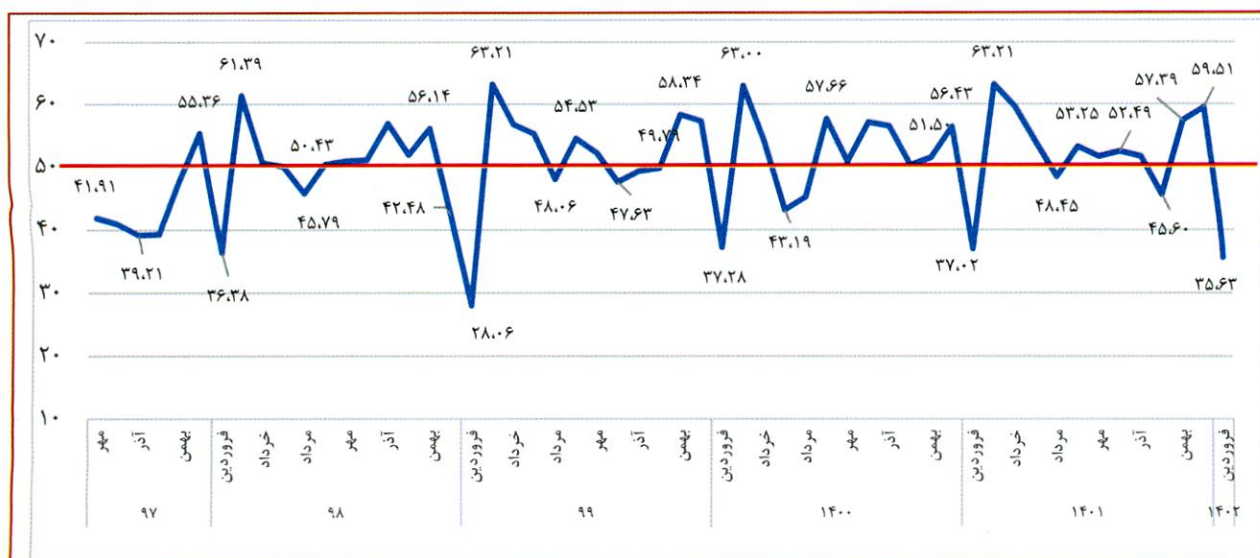
➤ شاخص میزان صادرات کالا (۴۰/۴۱) در فروردین ماه به شدت کاهش داشته و کمترین مقدار در ۳۶ ماه گذشته از اردیبهشت ۹۹ رسیده است. این شاخص در صنعت کانی غیرفلزی کمترین کاهش و در صنعت پوشاک و چرم بیشترین کاهش را داشته است.

➤ شاخص موجودی محصول نهایی در انبار در فروردین ماه (۴۶/۴۱) برای چهارمین ماه پیاپی کاهش داشته است اگرچه شدت کاهش در مقایسه با ماه قبل کمتر بوده است.

➤ شاخص میزان فروش محصولات در فروردین ماه (۲۲/۲۵) کاهش داشته به طوری که یکی از کمترین مقادیر خود را ثبت کرده است و به کمترین مقدار ۳۶ ماه گذشته از اردیبهشت ۹۹ رسیده است. به عقیده فعالان اقتصادی شرایط نابسامان، تورم قیمتی در بازار و سردرگمی در خرید مواد اولیه و فروش محصول بر شدت کاهش میزان فروش تأثیر گذاشته است.

➤ شاخص انتظارات تولید در ماه آینده (۷۸/۸۳) مطابق روال فروردین ماه افزایش داشته و به بیشترین مقدار خود در سری زمانی ۵۵

نمودار ۲: مقایسه روند شاخص بخش صنعت

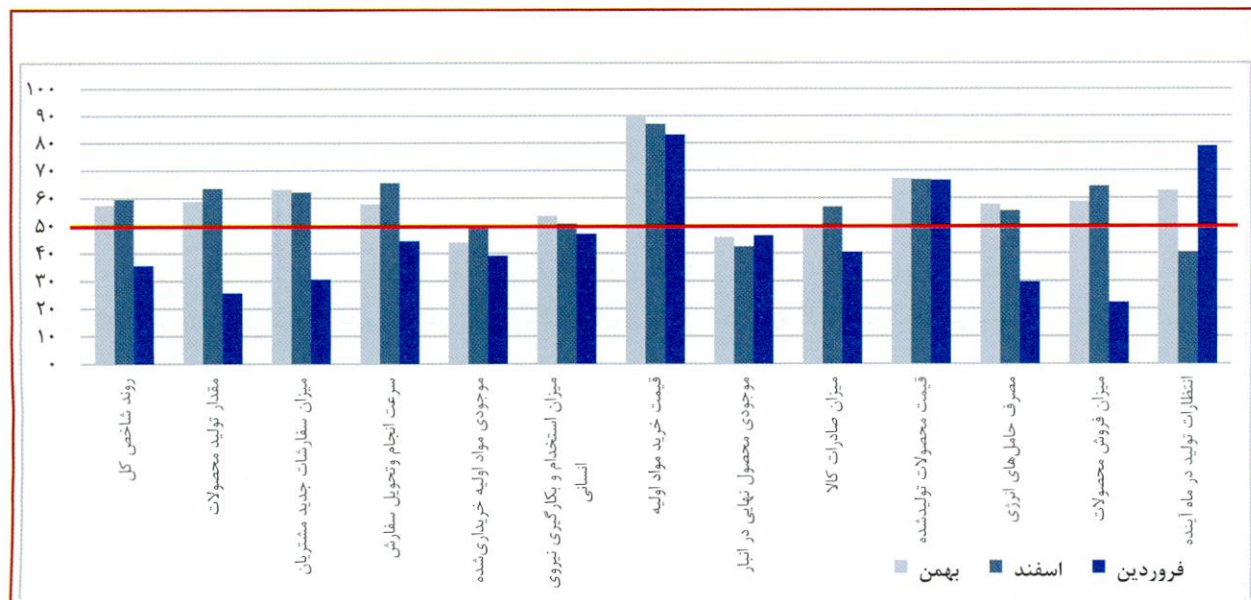
دوره‌ای رسیده‌است. در فروردین ماه امسال به دلیل نابسامانی قیمتی و بازار ارز، تولیدکنندگان در شروع فعالیت بعد از تعطیلات و بازگشایی کارخانه‌ها تعلل داشتند و بخش صنعت تعطیلات طولانی‌تری در مقایسه با سال‌های قبل داشتند، در نتیجه انتظار بهبود کسب و کارهای بخش صنعت در اردیبهشت ماه با شدت بیشتری همراه بوده است.

طبق روال دوره‌ای در فروردین ماه همه رشته فعالیت‌های بخش صنعت با کاهش شاخص روبرو بوده‌اند. با توجه به نابسامانی بازار ارز و همچنین عدم تخصیص ارز مورد نیاز مواد اولیه شرکت‌ها از سوی بانک مرکزی، اکثر تولیدکنندگان در فروردین سال جاری تمایل به توقف تولید داشتند. از سوی دیگر نوسان و جهش نرخ ارز ریسک اقتصادی را به شدت بالا برده و هیچ‌گونه چشم‌انداز و برنامه‌ریزی حتی در افق بسیار کوتاه مدت برای فعالان اقتصادی وجود ندارد. همچنین تغییرات دائمی قوانین و مقررات به خصوص در وزارت صمت فعالان اقتصادی را به شدت دچار مشکل کرده‌است.

جدول ۲: شاخص صنعت - شاخص مدیران خرید (PMI) فروردین ۱۴۰۲

شاخص	بهمن ۱۴۰۱	اسفند ۱۴۰۱	فروردین ۱۴۰۲
شاخص کل صنعت	۵۷/۳۹	۵۹/۵۱	۳۵/۶۳
مقدار تولید محصولات	۵۸/۷۳	۶۳/۴۶	۲۵/۷۱
میزان سفارشات جدید مشتریان	۶۳/۱۴	۶۲/۱۴	۳۰/۶۸
سرعت انجام و تحویل سفارش	۵۷/۸۴	۶۵/۵۳	۴۴/۴۵
موجودی مواد اولیه خریداری‌شده	۴۳/۹۹	۵۰/۲۵	۳۹/۱۹
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۵۳/۴۵	۵۰/۷۳	۴۷/۰۷
قیمت خرید مواد اولیه	۸۹/۸۱	۸۶/۹۷	۸۳/۰۲
موجودی محصول نهایی در انبار	۴۵/۷۹	۴۲/۴۴	۴۶/۴۱
میزان صادرات کالا	۴۹/۴۶	۵۶/۷۸	۴۰/۴۱
قیمت محصولات تولیدشده	۶۶/۹۸	۶۶/۶۴	۶۶/۴۱
مصرف حامل‌های انرژی	۵۷/۶۱	۵۵/۳۷	۲۹/۶۱
میزان فروش محصولات	۵۸/۶۳	۶۴/۲۴	۲۲/۲۵
انتظارات تولید در ماه آینده	۶۲/۶۱	۴۰/۳۴	۷۸/۸۳

نمودار ۳: مقایسه شاخص‌های بخش صنعت در سه ماه منتهی به فروردین ۱۴۰۲

جدول ۳: وضعیت شاخص‌های صنایع منتخب از نگاه طرح شاخص مدیران خرید فروردین ۱۴۰۲

شاخص	صنایع لاستیک و پلاستیک	صنایع فراورده‌های نفت و گاز	صنایع نساجی	ماشین‌سازی و لوازم خانگی	صنایع کانی غیر فلزی	صنایع فلزی	صنایع غذایی	صنایع شیمیایی	چوب، کاغذ و مبلمان	وسایل نقلیه و قطعات وابسته	پوشاک و جرم	سایر صنایع
شاخص گروه	۴۸/۶	۲۶/۳	۲۳/۳	۳۰/۳	۴۰/۸	۳۷/۷	۳۷/۲	۳۵/۶	۴۰/۰	۲۹/۳	۳۰/۰	۲۲/۵
مقدار تولید محصولات	۳۶/۴	۱۵/۶	۱۱/۱	۱۳/۲	۲۰/۰	۳۵/۲	۲۸/۶	۲۳/۳	۳۱/۸	۱۸/۳	۲۷/۳	۲۵/۰
میزان سفارشات جدید	۴۵/۵	۱۸/۸	۲۲/۲	۲۳/۷	۴۶/۷	۳۳/۰	۳۲/۱	۲۴/۴	۳۱/۸	۲۵/۰	۲۷/۳	۱۶/۷
سرعت انجام و تحویل سفارش	۴۵/۵	۳۴/۴	۲۲/۲	۵۰/۰	۵۰/۰	۴۲/۰	۵۱/۸	۴۴/۲	۵۰/۰	۳۸/۳	۳۶/۴	۲۵/۰
موجودی مواد اولیه	۶۳/۶	۴۰/۶	۱۶/۷	۳۴/۲	۴۳/۳	۴۳/۲	۳۷/۵	۴۸/۸	۳۱/۸	۳۱/۷	۳۱/۸	۸/۳
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۶۳/۶	۳۷/۵	۴۴/۴	۴۴/۷	۵۰/۰	۴۲/۰	۴۴/۶	۵۴/۷	۵۹/۱	۴۱/۷	۳۱/۸	۳۳/۳
قیمت خرید مواد اولیه	۷۲/۷	۸۴/۴	۹۴/۴	۸۶/۸	۸۶/۷	۶۲/۵	۹۱/۱	۸۸/۴	۹۰/۹	۸۵/۰	۱۰۰/۰	۸۳/۳
موجودی محصول (انبار)	۶۳/۶	۲۸/۱	۵۰/۰	۲۸/۹	۵۶/۷	۵۵/۷	۴۶/۴	۵۱/۲	۲۲/۷	۴۶/۷	۴۰/۹	۲۵/۰
میزان صادرات کالا	۴۵/۵	۳۷/۵	۳۳/۳	۳۹/۵	۴۶/۷	۴۲/۰	۳۲/۱	۴۳/۰	۴۵/۵	۴۵/۰	۳۱/۸	۳۳/۳
قیمت محصولات تولیدشده	۶۸/۲	۷۸/۱	۷۷/۸	۶۳/۲	۷۰/۰	۶۱/۴	۶۴/۳	۶۷/۴	۶۸/۲	۶۱/۷	۷۷/۳	۷۵/۰
مصرف حامل‌های انرژی	۴۵/۵	۳۱/۳	۱۱/۱	۱۸/۴	۳۰/۰	۳۵/۲	۳۰/۴	۲۷/۹	۲۷/۳	۲۸/۳	۱۸/۲	۵۸/۳
میزان فروش محصولات	۳۶/۴	۱۸/۸	۱۱/۱	۱۳/۲	۱۳/۳	۲۸/۴	۳۲/۱	۲۰/۹	۱۸/۲	۲۰/۰	۴/۵	۱۶/۷
انتظارات تولید در ماه آینده	۹۵/۵	۷۱/۹	۷۲/۲	۷۸/۹	۹۶/۷	۷۵/۰	۷۶/۸	۷۳/۳	۸۶/۴	۷۳/۳	۹۵/۵	۵۰/۰

مشکلات اصلی از دید برخی از فعالان اقتصادی در فروردین ماه ۱۴۰۲:

- تولیدکنندگان برای تأمین ارز مورد نیاز برای تهیه مواد اولیه با مشکل عدم ارائه تخصیص ارز از سوی بانک مرکزی روبرو هستند. عدم ارائه حواله‌های بانک مرکزی به تولیدکنندگان برای تأمین مواد اولیه، سرعت انجام سفارشات را با تأخیر روبرو کرده‌است.
- تغییر لحظه‌ای قوانین و مقررات به شدت انجام کسب و کارها را مختل کرده‌است. از طرفی در فرآیند مجوزها در وزارت صمت که به صورت سیستمی انجام می‌شود، پشتیبانی مناسب وجود ندارد و در صورت بروز مشکل در ارسال مدارک به دلیل این که نمی‌توانند ارتباط مستقیم داشته باشند بسیار زمانبر شده‌است. از آنجا که در سیستم ناکارآمد وزارتخانه قوانین به سرعت و دائماً تغییر می‌کند، زمانبر بودن فرآیندها تولیدکننده را به شدت درگیر مشکلات بوروکراسی کرده‌است.
- تعیین قیمت‌های دستوری برای برخی از مواد غذایی درحالی‌که قیمت تمام شده بسیار بالاتر از آن است. (صنایع موادغذایی)
- شرکت‌ها با کمبود نیروی کار مناسب و متخصص روبرو هستند و نیروی کار موجود انگیزه کار ندارند و بعضاً شرکت‌ها تمایل به استخدام نیروی کار خارجی دارند.
- مواد اولیه داخلی و خارجی با افزایش شدید قیمت روبرو بوده‌اند و بسیاری از عرضه کنندگان، فروش مواد اولیه ندارند.
- عرضه محصولات فولادی که با ارز نیمایی خریداری شده در بورس کالا در قیمت‌های بسیار بالا صورت می‌گیرد و این باعث شده تا تولیدکنندگان در بورس خریداری نکنند، در نتیجه عرضه‌کنندگان این کالاها را در بازار آزاد با سود هنگفت و معادل دلار آزاد به فروش می‌رسانند. (صنایع فلزی)
- بازگشت ارز حاصل از صادرات برای تولیدکنندگانی که مواد اولیه با دلار آزاد خریداری می‌کنند و پس از انجام فرآیندی آن را مجدداً صادر می‌کنند به هیچ عنوان برای فعال اقتصادی به صرفه نیست.

معرفی طرح شامخ (شاخص مدیران خرید)

از میان شاخص‌های متنوع و گوناگون اقتصادی که توسط کشورها و سازمان‌های بین‌المللی انتشار می‌یابند، شاخص Purchasing Manager's Index (PMI)، که در فارسی به اختصار شامخ نامگذاری شده است، یکی از مهم‌ترین شاخص‌های اقتصادی است که مورد پذیرش اکثر کشورهای توسعه‌یافته قرار دارد. در حال حاضر شاخص شامخ برای حدود ۲۹۰۰۰ بنگاه بخش خصوصی در بیش از ۴۰ کشور دنیا محاسبه و منتشر می‌شود. این شاخص که بر اساس پایش پرسشنامه‌ای به دست می‌آید، بینش‌آنی و تصویر سریعی از شرایط اقتصاد کلان به‌ویژه وضعیت رونق و رکود در بخش‌های صنعت و خدمات ارائه می‌دهد. ویژگی‌های این شاخص عبارتند از:

- ✓ داده‌های شامخ به صورت ماهانه در روزهای ابتدایی ماه و پیش از انتشار داده‌های رسمی منتشر می‌شود.
- ✓ شامخ، امکان مقایسه مستقیم بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه از طریق تولید داده‌های استاندارد شده را فراهم می‌سازد.
- ✓ داده‌ها در شامخ بر اساس مستندات واقعی کسب و کارها و نه بر اساس نظرات شخصی و حدس مدیران جمع‌آوری می‌شوند.
- ✓ به صورت مستمر و دقیق توسط بازارهای مالی، بانک‌های مرکزی، مراکز تصمیم‌گیری اقتصادی و رسانه‌ها در جهان پیگیری می‌شود.

در طرح شامخ، از پاسخ‌دهندگان خواسته می‌شود به ۱۲ پرسش مطرح‌شده در قالب سه معیار وضعیت نسبت به ماه پیش (بهتر شده، بدتر شده و یا تغییری نکرده است)، پاسخ دهند. در صورت انتخاب گزینه بیشتر از ماه قبل: عدد ۱، گزینه بدون تغییر: عدد ۰/۵ و گزینه کمتر از ماه قبل: عدد صفر برای آن پرسش ثبت می‌شود. مجموع حاصل ضرب درصد پاسخگویان به هریک از گزینه‌ها در عدد همان گزینه، مبین عدد شامخ در آن پرسش است. در نهایت معیار سنجش این شاخص عددی بین ۰ تا ۱۰۰ است. عدد ۰ و ۱۰۰ به ترتیب به معنای آن است که ۱۰۰ درصد پاسخگویان گزینه "بدتر شده است" و "بهتر شده است" را انتخاب نموده‌اند، عدد ۵۰ نشان‌دهنده عدم تغییر وضعیت نسبت به ماه قبل، بالای ۵۰ نشانه بهبود وضعیت نسبت به ماه قبل و زیر ۵۰ به معنای بدتر شدن وضعیت نسبت به ماه قبل است. بر این اساس، چنانچه عدد محاسبه‌شده زیر ۵۰ باشد، اما از عدد محاسبه‌شده ماه قبل بیشتر باشد، نشان می‌دهد که سرعت بدتر شدن وضعیت، کاهش یافته است. در مقابل، چنانچه عدد محاسبه‌شده بالای ۵۰ باشد اما از عدد ماه قبل کمتر باشد، نشان می‌دهد که سرعت بهبود وضعیت در مقایسه با ماه قبل، کاهش یافته است.

برای طراحی پرسشنامه و وزن‌دهی به ۵ پرسش اصلی در محاسبه عدد شامخ در اتاق ایران، از رویکردهای بین‌المللی با کمی تعدیل به صورت زیر استفاده شده است:

۱. مقدار تولید محصولات (پرسش اصلی با ضریب ۰/۲۵)
۲. میزان سفارشات جدید (پرسش اصلی با ضریب ۰/۳۰)
۳. سرعت انجام و تحویل سفارش (پرسش اصلی با ضریب ۰/۱۵)
۴. موجودی مواد اولیه (پرسش اصلی با ضریب ۰/۱۰)
۵. میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی (پرسش اصلی با ضریب ۰/۲۰)
۶. قیمت خرید مواد اولیه
۷. موجودی محصول نهایی در انبار
۸. میزان صادرات کالا
۹. قیمت محصولات تولیدشده
۱۰. مصرف حامل‌های انرژی
۱۱. میزان فروش محصولات
۱۲. انتظارات تولید در ماه آینده

شامخ در برخی از کشورها در مارس و آوریل ۲۰۲۳

شامخ کل

شامخ صنعت

